

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 32 (2491)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2025 m. spalio 15 d.

ISSN 3030-0134

LSMU pirmakursių rankose – pirmieji jų karjeroje balti chalatai

Praėjusį trečiadienį iškilmingos šventės metu Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) medicinos studijų programos pirmakursiams buvo įteikti balti chalatai. Šis apdaras asocijuojasi su giliomis žiniomis, empatija ir pagarba pacientui, dėstytojams bei kolegoms. Būsimiems gydytojams tai yra įsipareigojimo atsakingai ir sąžiningai atlikti savo pareigas simbolis.

»2

Kauno klini- kose patikrin- tas pasiren- gimas gaisro, radiacinės taršos ir eva- kuacijos sce- narijams

Spalio 8 d. Kauno klinikose vyko civilinės saugos pratybos „Darbuotojų veiksmai įvykus ekstremaliajam įvykiui“, kurių metu imituotas gaisras ir incidentas Gama peilio centre, taip vertinant darbuotojų ir tarnybų veiksmus reaguojant į ekstremaliąją situaciją, radiacijos pavojų, evakuacijos ir komunikacijos procesus bei institucijų tarpusavio koordinavimą.

Pratybos Kauno klinikose buvo viena iš nacionalinės mobilizacinės sistemos patikrinimo pratybų „Vyčio skliautas 2025“ dalių, kurias koordinavo Nacionalinis krizių valdymo centras (NKVC) kartu su Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentu prie Krašto apsaugos ministerijos. „Pratybos „Vyčio skliautas 2025“ – puiki proga dar kartą įvertinti institucijų pasirengimą veikti įvairiomis situacijomis. Kauno klinikos yra svarbi šių pratybų grandis, nes čia tikrinama, kaip sveikatos sistema reaguoja ekstremaliomis aplinkybėmis.

»3

Tarptautinė konfe-
rencija: šimtmetį
pažymėjo pasauli-
nio lygio chirurgija
ir tarpdisciplininis
bendradarbiavimas

»7

Pasaulinė širdies
diena: „Nepraleisk
nei dūžio“

»10

14-ieji Kauno klinikų vadovų mokymai

Šį savaitgalį Birštone vyko keturioliktieji Kauno klinikų vadovų mokymai „Auginanti lyderystė: nuo vizijos iki bendrų tikslų“, subūrę daugiau nei 150 įvairių grandžių vadovų – nuo klinikų, skyrių, tarnybų, slaugos vadovų iki administracijos ir kitų padalinių atstovų.

»4

LSMU pirmakursių rankose – pirmieji jų karjeroje balti chalatai

1 »

Miglė Gedminė

Vidinės komunikacijos specialistė

Žymi gydytojo kelio pradžią

Pasveikinti pirmakursius susirinko pripažinti medicinos srities autoritetai. Universiteto rektorius profesorius Rimantas Benetis studentams pabrėžė atsakomybę ir pasišventimą profesijai.

„Baltas chalatas – mūsų profesijos simbolis, kuris reikalauja pasišventimo, atsidavimo ir kartais pasiaukojimo. Balta spalva primena atsakomybę, kurią prisiimate tapdami medikų bendruomenės nariais.“

Rektorius taip pat palinkėjo, kad studijos būtų sklandžios ir prasmingos.

„Linkiu, kad studijų procesas jums būtų kuo sklandesnis, o mes, dėstytojai, stengsimės jums šiame kelyje padėti“, – kalbėjo Universiteto vadovas.

O LSMU prorektorius studijoms profesorius Kęstutis Petrikonis paragino jaunuolius kurti stipresnę, sveikesnę Lietuvą.

„Baltas chalatas – pirmasis žingsnis į gydytojo kelią. Tegul ši šventė suteikia jums drąsos, kantrybės ir tikėjimo savo pasirinktu keliu“, – sakė prorektorius.

Atsakomybė – nuo pat pirmos dienos

Šventės metu pažadą atsakingai ir sąžiningai studijuoti medicinos mokslą būsimieji gydytojai įtvirtino simboliškai Hipokrato priesaika.

Medicinos fakulteto dekanas profesorius Andrius Maco teigimu, vadovautis gydytojo etikos principais reikia pradėti ne gavus diplomą, o iškart įžengus į Universitetą.

„[prastai priesaika sakoma baigus studijas. Tačiau lankytis pas pacientus pradėsite jau nuo pirmo kurso. Net nepastebėsite, kaip aplinkiniai pradės prašyti jūsų patarimo. Todėl prižadėti sąžiningai ir oriai dirbti turite jau dabar“, – pirmakursiams aiškino dekanas.

Jaunuoliai prisiekė draugų, kolegų, mokytojų akivaizdoje ir buvo pasveikinti prisijungus prie profesinės medikų bendruomenės.

Įkvėpė šeimos pavyzdys

Hipokrato priesaiką auditorijai skaičiusi medicinos pirmakursė Ieva Machtejevaitė baltą chalato nešamą atsakomybę suprato nuo mažens. Rinktis medicinos studijas ją įkvėpė šeimoje buvęs pavyzdys.

„Baltas chalatas man reiškia naują pradžią, naują etapą. Nuo mažens matydavau baltu chalatu pasipuošusią mamą. Tai man asocijavosi su atsakomybe, kurią jaučiame prieš pacientus. Man didelė garbė nešti tą atsakomybę ir tęsti šeimos gydytojų tradiciją.“

Mergina kol kas nėra apsisprendusi, kurią medicinos šaką pasirinktų. Ją žavi galimybė daugiau sužinoti apie žmogaus kūną bei kaip jis veikia.

„Svajonu apie chirurginę kryptį – kardiologiją arba neurologiją, tačiau lieku atvira studijų metais išbandyti viską“, – dalijosi pirmakursė.

■ LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis.

■ LSMU prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis.

■ Medicinos fakulteto dekanas prof. Andrius Macas.

■ Hipokrato priesaiką auditorijai skaitė medicinos pirmakursė Ieva Machtejevaitė.

Chalatas – visiems Universiteto pirmakursiams

Jau ketvirtus metus iš eilės LSMU Studentų reikalų tarnybos iniciatyva Universitete vyksta Pirmakursio chalato diena, kurios metu balti chalatai įteikiami visų studijų programų pirmakursiams.

„Baltas chalatas – tai ne tik profesinis simbolis ar atsakomybės už žmogaus ir gyvūno sveikatą ženklas, bet ir bendrystės išraiška bei išskirtinumas, kuriuo galime didžiuotis ir kurį puoselėjame kaip Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendruomenė“, – tvirtino studentų dekanė docentė dr. Laura Malakauskienė.

Chalatus jaunuoliams kasmet dovanoja socialiniai partneriai, su kuriais Universitetas bendradarbiauja vykdydamas bendrus projektus, organizuodamas studijų praktikas bei įdarbindamas absolventus.

Šiame prie iniciatyvos prisidėjo medicinos paslaugų bendrovė „Meliva“, vaistinių tinklas „Camelia“, įmonių grupė „Kika Group“, medicininės įrangos tiekėjai „Megagen Baltics“, odontologijos klinikų tinklas „Šypsenos akademija“, sveikatos sprendimų centras „Diagnosticos laboratorija“ ir „Eglės sanatorija“.

„Baltas chalatas – mūsų profesijos simbolis, kuris reikalauja pasišventimo, atsidavimo ir kartais pasiaukojimo.“

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyi skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 0 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 0 37 395806, vt. 5133

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Ieva JANKAUSKIENĖ

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Giedrė PURIENĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Kauno klinikose patikrintas pasirengimas gaisro, radiacinės taršos ir evakuacijos scenarijams

1» Tik stiprindami pasirengimą ir bendradarbiaudami galime užtikrinti žmonių saugumą bei sklandų valstybės veikimą bet kokiomis sąlygomis“, – teigė pratybas Kauno klinikose stebėjusi premjerė Inga Ruginienė. Nacionalinių pratybų tikslas – įvertinti Valstybės mobilizacinės sistemos būklę, kaip veiktų esminis valstybės persitvarkymas ir išteklių sutelkimas pasirengiant šalies gynbai ir vykdant gyvybiškai svarbias funkcijas – tokias kaip sveikatos priežiūra sparčiai kintančioje aplinkoje.

Pratybų metu buvo imituoti keli ekstremalių įvykių scenarijai. Kauno klinikų teritorijoje dirbo ligoninės Apsaugos, Radiacinės saugos ir kitų tarnybų darbuotojai, buvo sušauktas Ekstremalių situacijų operacijų centras, teritorijoje buvo galima matyti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento, Radiacinės saugos centro bei policijos automobilius ir pareigūnus. „Pasirengimas reaguoti į ekstremalias situacijas ir atsparumo įvairioms grėsmėms didinimas yra vieni iš svarbiausių mūsų prioritetų, todėl šios pratybos – tik viena iš sistemingo Kauno klinikų pasirengimo ekstremalioms situacijoms priemonių, – sakė prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Kauno klinikų generalinis direktorius. – Reguliarios pratybos kartu su sveikatos sektoriaus, krašto apsaugos ir kitomis atsakingomis institucijomis leidžia tobulinti veiksmų koordinavimą ir užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą net kritinėse situacijose.“

Kauno klinikose pratybų metu imituotas gaisras Gama peilio centre, kuriame laikomas radioaktyvus šaltinis, ir dėl to kilęs radiacinės spinduliuotės pavojus tapo sudėtingu ekstremalios situacijos scenarijumi, skirtu testuoti evakuacijos ir visiškos ligoninės parengties procedūras. Nors nacionalinių pratybų scenarijus apsiribojo gaisro likvidavimu ir radiacinės saugos užtikrinimu, Kauno klinikos išplėtė užduotis ir išbandė viso pastato, kuriame veikia Neurochirurgijos, Neurologijos ir Psichiatrijos klinikos, eva-

■ Kauno klinikų generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius.

■ Kauno klinikose pratybas stebėjo premjerė Inga Ruginienė.

■ Nacionalinio krizių valdymo centro vadovas Vilmantas Vitkauskas.

kuacijos scenarijų. „Radiacinio pavojaus zonoje, apimančioje 100 metrų spindulį, vienu metu buvo apie 700 žmonių, iš jų 400 pacientų, tarp jų – 100 nevaikštančių ir 15 intensyviosios terapijos skyriuje, todėl pagrindinis iššūkis buvo greita ir saugi evakuacija bei pacientų perkėlimas į kitus ligoninės ar kitų regiono gydymo įstaigų padalinius. Pratybų metu patikrintos evakuacijos, komunikacijos ir ekstremalių situa-

cijų valdymo procedūros“, – pasakojo prof. R. Jurkevičius.

Pratybas Kauno klinikose stebėjęs Nacionalinio krizių valdymo centro vadovas Vilmantas Vitkauskas teigė, kad realiai pasiruošti ekstremalioms situacijoms ir krizėms galima tik derinant reguliariai atliekamą ligoninių atsparumo analizę su praktiniu pasirengimo patikrinimu – pratybomis. „Nacionalinis krizių valdymo centras kartu su LR

sveikatos apsaugos ministerija, gydymo įstaigomis kryptingai stiprina jų atsparumą, kad prireikus jos galėtų veikti be sutrikimų ir užtikrinti visuomenės saugumą bei suteikti realią pagalbą žmonėms net ir sunkiausiu valstybei metu“, – pažymėjo V. Vitkauskas.

Kauno klinikos, būdamos didžiausia šalies gydymo įstaiga, nuosekliai stiprina pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, siekdamos

užtikrinti veiklos tęstinumą net ir sudėtingiausiomis sąlygomis. Atsižvelgiant į galimas grėsmes, čia reguliariai organizuojamos įvairaus pobūdžio pratybos, nuolat peržiūrimi ir tobulinami ekstremalių situacijų valdymo planai ir procesai, vertinama ir pagal poreikį atnaujinama infrastruktūra, įskaitant požeminę infrastruktūrą, plečiami būtini pajėgumai ir kaupiami reikalingi rezervai.

Kauno klinikų, LRV ir NKVC inf.

Kauno klinikų ir Laimos Penek (LRVK) nuotr.

14-ieji Kauno klinikų vadovų mokymai

1» Šių mokymų programa buvo skirta žmogiškojo ryšio svarbai šiuolaikinėje lyderystėje, įkvepiančio vadovo vaidmeniui, komandoms įgalinti, tikslams formuluoti bei vadybos sveikatos sektoriuje iššūkiams. Patiriami dalijosi profesionalūs lektoriai iš Lietuvos ir Didžiosios Britanijos: doc. dr. Alisa Miniutaitė, Jonas Ūhmanas, dr. Mantas Tvarijonavičius ir Nickas Downhamas, kurie pristatė naujausias lyderystės ir komandinio valdymo praktikas, pritaikomas sveikatos priežiūros sektoriuje. Pirmosios Kauno klinikų Lyderystės akademijos absolventai gerųjų patirčių sesijoje pasidalijo savo patirtimis apie pokyčių įgyvendinimą ir kasdienio vadovavimo iššūkius, kuriuos padeda įveikti vadybos ir lyderystės žinios. Kauno klinikų vadovų mokymai – tai ilgalaikis organizacijos tobulėjimo projektas, stiprinantis tarpusavio pasitikėjimą, strateginį mąstymą ir gebėjimą veikti išvien dėl bendrų tikslų. Jau septynerius metus nuosekliai vystoma iniciatyva stiprina didžiausios universiteto ligoninės Baltijos šalyse organizacinę kultūrą ir prisideda prie sistemingo vadovų kompetencijų augimo.

Kauno klinikų fotoinf.

Universitetas toliau prisideda prie moterų krepšinio stiprinimo: tęsiama parama „Aistės-LSMU“ komandai

Praėjusią savaitę Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) rektorius profesorius Rimantas Benetis susitiko su moterų krepšinio klubo „Aistės-LSMU“ vadovu Petru Aleksoniu. Susitikimo metu aptartas naujo sezono biudžetas ir bendra Lietuvos moterų krepšinio situacija.

„Aisčių-LSMU“ krepšinio klubas veikia daugiau kaip 30 metų. Universitetas klubą remti pradėjo 2018-aisiais, siekiant prisidėti prie išlavintų, sveikų žmonių, kurie kurs mūsų ateities gerovę, ugdymo.

„Norime padėkoti gerbiama rektoriui už pasitikėjimą, gražią partnerystę, kuri trunka jau septynerius metus. Klubui turėti tokius tvirtus partnerius yra gyvybiškai svarbu. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto indėlis į Kauno moterų krepšinį yra neabejotinas. Ilgameis tradicijas turintis klubas garsus ne tik istorinėmis pergalėmis, bet ir treneriais ir žaidėjais Lietuvos krep-

šiniui“, – sakė klubo vadovas Petras Aleksonis.

Pokalbio metu rektoriui taip pat pristatyta naujo sezono komandos sudėtis. Klubo vadovas džiaugėsi, kad pavyko išlaikyti visą komandos sudėtį, kurios epicentre – vyriausiasis treneris Andrius Vacekaskas ir jaunos, ambicingos žaidėjos, didžiąja dalimi atstovaujančios Lietuvos jaunimo rinktinėms.

Klubas jau dalyvauja pirmosios šio sezono varžybose. Rungtynių grafiką ir klubo veiklą galite stebėti „Aistės-LSMU“ Facebook paskyroje.

Komunikacijos tarnybos inf.

LSMU Laukinių gyvūnų globos centras: auga skaičius gyvūnų, kuriems suteikta pagalba, pranešimų – ketvirtadaliu daugiau

Antrus metus veikiantis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Laukinių gyvūnų globos centras (LGGC) vien šiemet pagalbą suteikė 16 proc. didesniai skaičiui – 1964 laukiniams gyvūnams, iš kurių beveik 500 sugrąžinti į gamtą. Naujausiais duomenimis, šiais metais gauta per 6,650 tūkst. pranešimų dėl galimai sužeistų laukinių gyvūnų – net 24 proc. daugiau, nei tuo pačiu metu pernai.

■ LGGC vadovė Justina Morkūnaitė.

Rasa Masiokaitė

Išorinės komunikacijos specialistė

LGGC vadovės Justinos Morkūnaitės vertinimu, didėjančios LGGC veiklos apimtys, pranešimų skaičius pirmiausia atskleidžia augantį visuomenės sąmoningumą, aktyvumą: dauguma žmonių jau žino, kur kreiptis radus galimai sužeistą laukinį gyvūną, dėl to neretai pagalba jam – spartesnė, veiksmingesnė.

Nukenčia dėl žmogaus veiklos pasekmių

Kiekvienas mūsų atsakingu elgesiu galime prisidėti, kad nukentėjusių gyvūnų būtų mažiau: nepalikti atliekų gamtoje, ant stiklo vitrinų klijuoti apsauginius ženklus, nepaleisti gyvūnų augintinių be priežiūros, atsakingai vairuoti, nemaitinti laukinių gyvūnų, kai to nereikia.

„Nors neretai gyvūno sužeidimo priežastys lieka neaiškios, vis dėlto didžioji dauguma laukinių gyvūnų nukenčia dėl žmogaus veiklos pasekmių“, – pabrėžė J. Morkūnaitė. Dažniausios nukentėjusių gyvūnų diagnozės – kaulų lūžiai, sumušimai, dehidratacija, išsekimas.

LSMU Laukinių gyvūnų globos centras: auga skaičius gyvūnų, kuriems suteikta pagalba, pranešimų – ketvirtadaliu daugiau

5» Į LGGC patenka ir kliniškai sveikų gyvūnų, tarp jų daugiausia – tėvų netekusių jauniklių.

Laukiniai gyvūnai sužeidžiami eismo įvykiuose, nemažai paukščių žūva atsitrenkę į stiklines vitrinas, langus. Daug sužalojimų sukelia žvejybos priemonės – valai, kabliukai, įvairios atliekos. LGGC specialistams šiemet teko vaduoti geltonskruostį žaltį, kuris užšliaužė ant lipnios priemonės, skirtos kenkėjams naikinti, ir prilipo – tai sukėlė gyvūnui itin didelių kančių.

Kita nemaža problema – tyčiniai gyvūnų sužalojimai. Vien per 9 šių metų mėnesius į LGGC pateko net 14 pašautų gyvūnų. Dažniausiai pašunami varniniai paukščiai ir baltieji gandrai.

Per pastaruosius metus Centre penktadaliu išaugo ir paimtų iš netinkamų laikymo sąlygų ar konfiskuotų gyvūnų laikinoji globa: šiemet per 9 mėnesius ji suteikta 247 gyvūnams. Beveik šimtui laukinių gyvūnų nuo LGGC veiklos pradžios rasti nuolatiniai laikytojai Lietuvoje ar užsienio šalyse, dažniausiai – laukinių gyvūnų globos centruose, suteikiančiuose ilgalaikės globos sąlygas gyvūnams, zoologijos soduose.

Naujausiais duomenimis apie laukinių gyvūnų gerovę LGGC specialistai dalijosi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) ir Aplinkos ministerijos surengtoje konferencijoje „Laukinių gyvūnų gerovė ir apsauga: tarp gamtos savarankiškumo ir žmogaus pagalbos ribos“.

Ši konferencija tampa reikšminga tribūna gamtininkams, mokslininkams, įvairių aplinkos apsaugos sričių specialistams, ekspertams, entuziastams. Šių metų renginys išsiskyrė itin plačia su laukinių gyvūnų gerove susijusia tematika: nuo įdomių gyvūnų gerovės iniciatyvų Lietuvos zoologijos sode iki konkrečių pilkųjų ruonių, baltųjų gandrų, šikšnosparnių išgyvenimo, adaptacijos tyrimų.

Aplinkos ministerijos vyresnioji patarėja Laura Janulaitienė pastebėjo: antrus metus veikiantis LGGC jau kuria pokyčių laukinių gyvūnų gelbėjimo srityje – bet Lietuvoje kasmet susiduriama ir su visiškai naujais iššūkiais – kaip rudasis lokys Vilniuje, gyvūnų gerovės problemos zoologijos soduose, masinės paukščių nykštukų žūtys pajūryje. Specialistė pažymėjo, jog dauguma klausimų aktualūs ir tarptautiniu mastu.

Barsukui – letenų įtvarai

LGGC veterinarijos gydytojas Rokas Matevičius dalijosi ir įkvepiančiomis laukinių gyvūnų gelbėjimo istorijomis, ir sunkumais, su kuriais tenka susidurti.

„Jokiame vadovėlyje nerastume aprašyta, ką daryti, kai jauno barsuko sausgyslės ir raumenys nesivysto, kaip turėtų. Gelbsti žinios ir patirtis: barsukui pagaminti specialūs letenų įtvarai, skirti įvairūs sisteminiai papildai ir kasdienis judėjimas bent 15 min. Po mėnesio gyvūnas pradėjo stipriau vaikščioti,

M. Verikaitės ir organizatorių nuotr.

po keleto mėnesių paleidome jį atgal į gamtą – užaugintą, sustiprėjusį ir priaugusį 10 kilogramų“, – pasakojo veterinarijos gydytojas.

Taip pat R. Matevičius priminė, kad tokiais atvejais, kai plėšrūnas užpuola grobį ar du tos pačios rūšies gyvūnai kovoja dėl teritorijos, gyvūnas gina savo jauniklius arba ginasi pats – pagalbos laukiniam gyvūnui nereikia. „Gelbėti“ gyvūno nereikėtų ir tokiu atveju, kai jauniklis vienas, „pasiklydęs“, mieste, tačiau saugioje aplinkoje, kai nėra pavojaus jam ar žmonėms ar kai gyvūnas sveikas, tačiau kelia baimę ar nepatogumų gyventojams.

Laukiniai gyvūnai miestuose: kokie pavojai?

„Gyvūnai ieško, kur jiems geriau – ir atkeliauja į miestus. Šito neišvengsime“, – pastebėjo LSMU VA Veterinarijos fakulteto Gyvūnų gerovės centro atstovė dr. Jūratė Kučinskienė, pasidalijusi įžvalgomis apie visame pasaulyje aktualią laukinių gyvūnų mieste problemą, jos prie-

žastis, pavojus, apsaugos priemones.

Viena priežasčių, dėl kurių laukiniai gyvūnai atkeliauja į miestus, – nes čia jie randa maisto, prisitaiko ir išgyvena. Pastebėta, kad miestuose laukinė gyvūnija keičia savo elgseną: išplečia natūralią mitybą, įtraukia į ją ir žmonių maistą. Taip pat sumažina savo gyvenamąją teritoriją, tampa aktyvūs ir medžioja naktį. Kita priežastis – klimato kaita. Keičiantis temperatūroms, gyvūnai migruoja, ieškodami palankesnių sąlygų, tad neatmestina, kad ir pas mus atsiras naujų rūšių.

Didžiausi pavojai gyvūnams miestuose – susidūrimas su automobiliais, oro ir aplinkos tarša.

Skaiciuojama, kad vien Europos miestuose kasmet po automobilių ratais žūsta maždaug 124 mln. paukščių ir 29 mln. žinduolių. Mokslininkė atkreipė dėmesį, jog kurdami, projektuodami miestus ateičiai, turėtų formuoti tam tikrą politiką ir numatyti „žaliuosius koridorius“ laukinei gamtai.

Aplinkos apsaugos agentūros

Gyvosios gamtos licencijavimo skyriaus vedėja Toma Bulauskienė aptarė Laukinių gyvūnų laikymo nelaisvėje reglamentavimą. Šiuo metu Lietuvoje yra apie 2 tūkst. laukinių gyvūnų laikytojų. Pagal išduotus leidimus, nelaisvėje laikomos 96 laukinių gyvūnų rūšys. Daugiausia Lietuvoje iš žinduolių laikoma danielių (beveik 20 tūkst.) ir tauriųjų elnių (apie 11 tūkst.).

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Gyvosios gamtos apsaugos departamento direktorė Mantė Ramanauskienė informavo, jog iš laikytojų šiemet dėl netinkamų laikymo sąlygų ar neteisėto laikymo paimiti 247 laukiniai gyvūnai, iš jų – 7 ropiai, 170 paukščių, 70 žinduolių.

„Norint užtikrinti gyvūno gerovę, būtina jam suteikti pakankamai priemonių užsiimti įvairiomis veiklomis, skatinančiomis natūralią elgseną“, – pastebėjo Lietuvos zoologijos sodo mokslinės veiklos skyriaus vadovas Airingas Šuopys, pasidalijęs patirtimi, kokios praktikos taikomos

Vien per 9 šių metų mėnesius į LGGC pateko net 14 pašautų gyvūnų. Dažniausiai pašunami varniniai paukščiai ir baltieji gandrai.

didžiųjų gyvūnų gerovei užtikrinti. Tarp pasitvirtinusių iniciatyvų – žirafų ir zebų laisvalaikis viename voljere (žirafos netgi specialiai numeta savo pašarą, kad zebrai ateitų drauge paėsti), papildomos stacionarios ar atskiros užimtumo priemonės, kai gyvūnui tenka papildomai įdėti pastangų, kad išsitrauktų pašarą.

Pasak LGGC vadovės J. Morikūnaitės, LGGC ir toliau sieks vienyti įvairių sričių ekspertus prasmingoms diskusijoms laukinių gyvūnų gerovės Lietuvoje temomis.

Kaune – tarptautinė konferencija: šimtmetį pažymėjo pasaulinio lygio chirurgija ir tarpdisciplininis bendradarbiavimas

Kauno klinikose surengta tarptautinė konferencija „*Nose, paranasal sinuses, anterior skull base surgery pearls*“ („Nosies, prienosinių ančių ir priekinio kaukolės pamato chirurgijos perlai“) tapo išskirtiniu medicinos mokslo ir praktikos įvykiu, subūrusiu ausų, nosies ir gerklės (ANG) ligų, neurochirurgijos bei galvos ir kaklo radiologijos specialistus iš Lietuvos, Latvijos, Italijos, Airijos ir kitų Europos šalių.

Prof. Saulius Vaitkus
Ausų, nosies ir gerklės ligų
klinikos vadovas

Šis renginys simboliškai vainikavo šimtmetį mininčios Kauno klinikų ANG ligų klinikos jubiliejų – šimto metų kelionę nuo pirmųjų operacijų iki moderniausios, pasaulinio lygio chirurgijos.

„Šimtmetis – tai ne tik istorinis įvykis. Tai ženklas, kad šiandien Kaunas tampa vieta, kur susitinka įvairių specialybių gydytojai, mokosi vieni iš kitų ir kartu kuria modernios medicinos ateitį“, – sakė prof. Saulius Vaitkus, Kauno klinikų ANG ligų klinikos vadovas.

Mokslas ir praktika – vienoje erdvėje

Spalio 2–3 dienomis vykusioje konferencijoje sujungė tai, kas medicinoje svarbiausia – žinias, patirtį ir gyvąją praktiką. Dvi dienas trukusiame renginyje vyko tiek teorinės paskaitos, tiek tiesioginės chirurginių operacijų transliacijos iš Kauno klinikų operacinių.

Per konferenciją atliktos net šešios sudėtingos nosies, prienosinių ančių ir priekinio kaukolės pamato operacijos.

Tiesiogines transliacijas stebėję dalyviai galėjo realiu laiku užduoti klausimus chirurgams, aptarti taktiką ir sprendimus. Iš Neurochirurgijos klinikos operacinių transliuota prof. Arimanto Tamašausko ir gyd. Karolio Bareikio atliekama opera-

cija, o iš ANG klinikos – prof. Sauliaus Vaitkaus, doc. Justino Vaitkaus bei svečių iš Italijos – prof. Ernesto Pasquini ir assoc. prof. Diego Mazzatenta – operacijos.

Po kiekvienos procedūros vyko diskusijos apie naujausias technologijas, minimaliai invazines metodus ir chirurginės navigacijos sistemas – sritis, kurios šiandien keičia medicinos praktiką visame pasaulyje.

Tarpdisciplininis bendradarbiavimas – šiuolaikinės medicinos raktas

Konferencija dar kartą patvirtino, kad šiuolaikinė chirurgija neįmanoma be tarpdisciplininio bendradarbiavimo.

ANG klinikos gydytojai glaudžiai bendradarbiauja su neurochirurgais ir radiologais.

Radiologų indėlis, pasak specialistų, yra esminis: vaizdiniai tyrimai leidžia chirurgams iš anksto įvertinti anatominę situaciją ir suplanuoti itin tikslią, saugią operaciją ir taktiką. Prieš operacijas pacientus ištyrė ir tyrimus komentavo gyd. radiologė Silvija Ryškienė.

„Mūsų stiprybė – vienybėje. Kai ANG gydytojai, neurochirurgai ir radiologai veikia kaip viena komanda, galime pasiekti rezultatus, prilygtančius didžiausiems Europos centrų“, – pabrėžė prof. S. Vaitkus.

Ši komandinė dvasia, anot profesorius, yra viena svarbiausių Kau-

no klinikų vertybių – būtent ji leidžia Lietuvos medikams žengti koją kojon su pažangiausiomis Europos klinikomis.

Technologijos, inovacijos ir dirbtinis intelektas

Renginyje pristatyti naujausi pasiekimai endoskopinėje priekinio kaukolės pamato chirurgijoje, pažangios navigacinės sistemos bei dirbtinio intelekto taikymai chirurginių judesių analizei.

Šiuolaikinės technologijos suteikia galimybę pasiekti giliausias struktūras padarant kuo mažesnę traumą ir su precedento neturinčiu tikslumu.

„Šiandien turime pažangiausias technologijas, modernias ope-

racines ir tiesioginių transliacijų sistemas. Be administracijos vizijos, investicijų ir palaikymo nei tokia chirurgija, nei tokios konferencijos nebūtų įmanomos“, – akcentavo prof. S. Vaitkus.

Baltijos šalių bendrystė ir kultūrinė Kauno dvasia

Konferencijoje itin gausiai dalyvavo svečiai iš Latvijos – tiek gydytojai, tiek rezidentai. Jų aktyvus įsitraukimas, pasak prof. S. Vaitkaus, žymi naują Baltijos šalių medicininio bendradarbiavimo etapą – naujos kokybės medicininį dialogą.

Be intensyvios mokslinės programos, svečiai turėjo progą pažinti Kauną: pasivaikščioti senamiesčio gatvėmis, aplankyti M. K. Čiurlionio

dailės muziejų ir pajusti miesto kultūrinį pulsą.

Šimtmetis – tai pažadas ateičiai

Šimto metų sukaktį mininti Kauno klinikų ANG ligų klinika šiandien išlieka vienu aktyviausių mokslinių ir praktinių centrų Baltijos regione.

Tarptautinė konferencija dar kartą parodė, kad Kaunas – tai miestas, kuriame susijungia patirtis, inovacijos, administracijos palaikymas ir bendrystė.

Visų šių dedamųjų tikslas vienas – užtikrinti geriausią įmanomą pacientų priežiūrą ir kurti mediciną, kuria didžiuojasi ne tik Lietuva, bet ir Europa.

Atgarsiai iš 5-osios tarptautinės mokslinės konferencijos

Kaip suderinti vartotojų lūkesčius su žemės ūkio gamybos technologijomis

5-ąją tarptautinę mokslinę konferenciją „Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos“ organizavo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Gyvūnų mokslų fakultetas, bendradarbiaudamas su LSMU Gyvulininkystės institutu ir Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriumi.

Akad. prof. dr. Elena Bartkienė
Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė,
vyriausioji mokslo darbuotoja ir
Gyvūnų auginimo technologijų
instituto vadovė, Maisto saugos
ir maisto katedros profesorė

Konferencijoje dalyvavo tyrėjai, pramonės atstovai ir politikos formuotojai, kad aptartų naujausius pokyčius gyvūnų mitybos, veisimo, genetikos ir produkcijos kokybės srityse. Teminių diskusijų metu išryškėjo pagrindinis konferencijos akcentas: kaip suderinti vartotojų lūkesčius su žemės ūkio, ypač gyvulininkystės, gamybos technolo-

gijomis. Šis iššūkis reikalauja integruoti tvarumą, inovacijas ir etiką į šiuolaikinę gyvūninių žaliavų gamybą ir maisto sistemas.

Vartotojų sąmoningumui ir lūkesčiams nuolat kintant, žemės ūkio sektorius turi prisitaikyti, kad užtikrintų aukštą maisto kokybę, aplinkosauginę atsakomybę ir ilgalaię sistemos atsparumą. Aptariant vartotojų lūkesčius, svarbu pabrėžti, kad šiuolaikiniai vartotojai vis dažniau ieško saugaus, aukštos pridėtinės vertės ir tvariai pagaminto maisto. Skaidrumas, atsekamumas ir aiškus ženklavimas vaidina labai svarbų vaidmenį skatinant vartoto-

jų pasitikėjimą. Tuo pačiu metu visuomenę reikėtų geriau informuoti apie tradicinių žemės ūkio technologijų vertę, kad būtų išvengta klaidingų nuomonių ar nerealių lūkesčių dėl „absoliučios“ ekologinės praktikos.

Pagrindinis žemės ūkio sektoriaus tikslas išlieka užtikrinti pakankamą kiekį aukštos kokybės maisto gyventojams, kartu išlaikant pusiausvyrą tarp tvarumo ir produktyvumo. Norint tai pasiekti, inovacijos ir tradicinės žinios turi egzistuoti kartu. Tiksliojo, išmaniojo ūkininkavimo ir biotechnologijų pažanga keičia gyvulininkystės technologijas ir

maisto gamybą, mažindama poveikį aplinkai ir gerindama gamtos išteklių, tokių kaip vanduo, trąšos ir energija, naudojimo efektyvumą. O vietiniai ir tradiciniai ūkininkavimo metodai ir toliau atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį išsaugant biologinę įvairovę, kultūros paveldą ir užtikrinant maisto tiekimo trumpųjų grandinių efektyvumą. Šių metodų integravimas padeda kurti unikalias žemės ūkio: gyvulininkystės ir maisto sistemas, atsparias klimato kaitai bei pasaulinės rinkos svyravimams.

Tvarumo kontekste žiedinės ekonomikos principai tampa vis svarbesni. Pasėlių likučių, maisto

pramonės šalutinių produktų ir (ar) alternatyvių žaliavų panaudojimas pašarams, kompostui ar atsinaujinančiai energijai gali gerokai padidinti sistemos efektyvumą. Šios strategijos ne tik sumažina poveikį aplinkai, bet ir sukuria papildomą ekonominę vertę žemės ūkio verslams.

Efektyviai pažangai šioje srityje reikalingas glaudus suinteresuotųjų šalių, įskaitant gamintojus, tyrėjus, politikos formuotojus, pedagogus ir vartotojus, bendradarbiavimas. Švietimo ir informavimo iniciatyvos atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį mažinant žinių spragas ir skatinant tikslesnę žemės ūkio technologijų, pradedant biotechnologijomis ir genomika, baigiant tvariu gyvulininkystės valdymu, supratimą.

Tvarumas apima ne tik aplinkosaugą – jis apima ir ekonominę bei socialinę lygybę. Sąžiningų rinkos sąlygų užtikrinimas, smulkiųjų ūkininkų rėmimas ir kokybiško bei saugaus maisto pasiekiamumo vartotojams užtikrinimas yra esminiai dalykai siekiant subalansuotos ir įtraukios žemės ūkio sistemos.

Galutinis tikslas – patenkinti visuomenės būtinuosius poreikius pakankamam kiekiui kokybiško maisto, kuris atitiktų šiuolaikinių vartotojų lūkesčius, nepakenkiant aplinkosauginiam vientisumui, ekonominiam gyvybingumui ir socialiniam teisingumui. Konferencijoje vykusiose diskusijose buvo dar kartą patvirtinta, kad bendradarbiavimas, švietimas ir atsakingos inovacijos yra būtini formuojant tvarų gyvulininkystės sektorių ir kuriant ateities maisto sistemas.

M. Verikaitės nuotr.

LSMU doktorantė – viena iš geriausiai pasirodžiusių „Tyrėjų Grand Prix“ dalyvių

Spalio 24 d. vyksiančiame „Tyrėjų Grand Prix“ konkurso finale rungsis dešimt geriausiai atrankose pasirodžiusių jaunųjų mokslininkų, tarp kurių ir Revathi Sampath – Lietuvos sveikatos mokslų universiteto doktorantė.

Dr. Monika Pankevičiūtė-Bukauskienė

Mokslo darbuotoja

Mokslas gali būti įdomus, suprantamas ir įkvepiantis. Tai jau ketvirtus metus iš eilės įrodo nacionalinis jaunųjų mokslininkų konkursas „Tyrėjų Grand Prix“. Šis užsienyje populiarus formato renginys yra vienintelis toks Lietuvoje. Pasak organizatorių, konkursas skirtas populiarinti Lietuvos mokslo pasiekimus ir skatinti mokslo bei verslo bendradarbiavimą.

Čia svarbu ne tik tyrimo reikšmė, bet ir gebėjimas aiškiai, kūrybiškai ir įtaigiai pristatyti sudėtingas mokslines idėjas visiems suprantama kalba. Tam dalyviai turi vos keturias minutes. Dalyvauti konkurse gali visi Lietuvoje studijuojantys doko-

rantai ir lietuviai, besimokantys doktorantūros užsienyje.

Šiame finale klausytojų laukia dešimt įkvepiančių istorijų – nuo medicinos proveržių ir dirbtinio intelekto sprendimų iki kultūros bei technologijų inovacijų. Tarp šių talentingų jaunųjų mokslininkų yra ir LSMU Kardiologijos instituto Ląstelių kultūrų laboratorijos doktorantė Revathi Sampath (mokslinis vadovas prof. dr. Rytis Prekeris, konsultantas prof. dr. Vytenis Arvydas Skeberdis). Jos tyrimai, skirti krūties navikinių ląstelių migracijos tematikai, sulaukė komisijos ir publikos dėmesio.

Savo kalboje ji siejo itin agresyvių navikinių ląstelių judėjimą su šachmatų lenta, kur oponento figūrų ėjimai nėra atsitiktiniai – tai slapta strategija, kurios išaiškinimas galėtų padėti sumažinti krūties navikų me-

■ Konkurso dalyviai ir organizatoriai, R. Sampath – pirmą iš dešinės apačioje.

Organizatorių nuotr.

tastazių riziką. Su konkurso formatu Revathi susipažino doktorantūros studijų metu, kai panašaus tipo konkurse dalyvavo kaip stebėtoja stažuodamasi Kolorado universitete. Tuomet ją sužavėjo dalyvių gebėjimas sudėtingus procesus perteikti suprantamomis metaforomis, kurios padėjo geriau atskleisti jų tyrimų pridėtinę vertę.

Šių metų „Tyrėjų Grand Prix“ finalas vyks spalio 24 dieną viešbučio „AC Hotel by Marriott“ konferencijų ir renginių erdvėje (Vasario 16-osios g. 5, Vilnius). Renginį ves televizijos laidų prodiuseris Dominykas Kubilius, o komisiją sudarys žinoma Lietuvos neuromokslininkė dr. Urtė Neniškytė, aktorė, docentė ir sceni-

nės iškaltos meistrė Adrija Čepaitė, taip pat „Wargaming Vilnius“ generalinis direktorius ir startuolių asociacijos „Unicorns Lithuania“ valdybos pirmininkas Mantas Katinas.

Palaiykite savo favoritus ir įsigyti bilietus į renginį galima konkurso internetinėje svetainėje www.tyreju-grandprix.lt.

Europos skausmo pažinimo diena

Kiekvienais metais spalio mėn. skelbiama Europos skausmo pažinimo diena. Taip paminima 2001 m. paskelbta Europos lėtinio skausmo kaip savarankiškos ligos deklaracija. Šiame dienos tema – lėtinio skausmo prevencija. Ta proga spalio 16 d. Europarlamente Briuselyje vyks Europos skausmo federacijos inicijuotas renginys-diskusija, kurioje tarp kitų parlamento vadovų ir svečių dalyvaus ir Europos sveikatos ekskomisaras Vytenis Andriukaitis.

Doc. A. Ščiupokas

Lietuvos skausmo draugijos prezidentas

Lietuvos skausmo draugija yra Europos skausmo federacijos narė ir aktyvi lėtinio skausmo pažinimo proceso dalyvė. Tai buvo paminėta ir 19-ame Lietuvos skausmo draugijos suvažiavime, vyksiančiame birželio 13–14 d. Panevėžyje. Į Aukštaitijos sostinę susirinko bemaž šimtas dalyvių. Tarp lektorių – dėstytojai iš LSMU, VU, gydytojai iš Šiaulių, Panevėžio, taip pat svečiai iš Švedijos, Jungtinės Karalystės, JAV. Išklausa 14 pranešimų. Pagrindinė suvažiavimo tema – diskusijos apie lėtinį skausmą ir gyvenimo kokybę. Mokslinę programą sudarė trys plenarinės sesijos, du diskusijų klubai, seminaras. Dalyviams įteikti 10 val. akademinio podiplominio tobulinimo sertifikatai, kiekvienas buvo apdovanotas draugijos žurnalu „Skausmo medicina“ Nr. 54 (1).

Pirmoji sesija buvo skirta skausmo problemoms fizinėje medicinoje ir reabilitacijoje. Jai vadovavo doc. Indrė Bilevičiūtė-Ljungar iš Švedijos, Europos skausmo federacijos Edukacinio komiteto pirmininkė. Dirbdama anapus Baltijos, Indrė yra ir LSMU vizituojanti profesorė. Kartu su jos pranešimu „Tarptautinės funkcionalumo, neįgalumo ir sveikatos klasifikacijos taikymas skausmo klinikoje“ suvažiavime pasirodė ir jaunosios kolegės, profesorės mokslinių darbų bendraautorės. Dr. Giedrė Vaičienė skaitė pranešimą „Lėtinio

nespecifinio nugaros apatinės dalies skausmo vertinimas“, o doktorantė Gabija Misyte – „Lėtinis nugaros skausmas: skausmo pažinimo, edukacijos ir kineziterapijos svarba“. Antroji sesija vyko vadovaujant gyd. Liudai Brogienei, LSMU ligoninės Kauno klinikos Skausmo gydymo poskyrio vadovei. Sesija buvo skirta multimodaliniui lėtinio skausmo valdymui, Liudos pranešime pateikti praktiniai patarimai. Doc. Giedrė Sakalauskienė iš Farmacijos fakulteto kalbėjo tema „Vietiškai veikiančių skausmą malšinančių preparatų veiksmingumas ir saugumas“, Panevėžio ligoninės gyd. Jurius Blakunovas pasisakė apie sąnarių nervų kridenerveciją sergant osteoartritu. Trečiajai sesijai „Skausmo diagnostikos ir gydymo aktualijos“ pirmininkavo Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikos Skausmo centro vadovas dr. Alfredas Vaitkus. Pirmasis pranešimą skaitė Baltijos šalis dažnai vizituojantis žinomas skausmo medicinos gydytojas iš Anglijos dr. Arunas Bhaskaras. Jo pranešimas suvažiavime buvo skirtas minimaliai invazyviai skausmo neuromoduliacijai. Buvo pristatytos portatyvių skausmą malšinančių prietaisų galimybės ir jų praktinis pritaikymas. Osteoartrito skausmo valdymo tema suvažiavime skambėjo dar ne kartą. Savo praktikos rezultatus suvažiavime pristatė skausmo gydytojas iš Šiaulių Darius Dicevičius. Apie osteoartrito skausmo medikamentinio gydymo algoritmą kalbėjo neurologas ir skausmo gydytojas Arūnas

■ Suvažiavimo diskusijų klube: dr. J. Prunskis, dr. A. Vaitkus, doc. A. Ščiupokas.

Ščiupokas. Visų dėmesį sukaustė anesteziologo skausmo gydytojo dr. Alfredo Vaitkaus pranešimas „Suteiktų skausmo diagnozavimo ir gydymo paslaugų analizė 2024“. Buvo gera sužinojus, kad skausmo priežiūros įstaigų ratas

plečiasi ir praėjusiais metais jų buvo 23. Nors iki skausmo gydymo multimodalumo bei kokybinių pasiekimų dar toli, bet ir čia iš lėto judama į priekį.

»10

Europos skausmo pažinimo diena

9» Suvažiavime buvo paminėtas skausmo teoretiko, Lietuviškojo skausmo klausimyno autoriaus Arūno Pakulos (1944–2004) atminimas. Tam buvo skirtas diskusijų klubas-pažinimo debatai „Skausmo kalba“. Gyvename technokracijos laikais, kas neišvengiamai atėjo ir į mediciną. Tačiau skausmas – kiekvieno asmens patiriamas psichofizinis reiškiny, išliks individu-

alus ir nepakartojamas. Arūno Pakulos prieš keturiasdešimt metų validizuoti lietuviškieji skausmo deskriptoriai šiandien atgauna savo vertę atpažįstant ir diagnozuojant skausmą dar ir todėl, kad mūsų kalba kasdien skurdėja. Diskusijų klube diskutavo artimai Arūną pažinę ir teorinių sąsajų su juo turėję prof. K. Petrikonis, doc. R. Sargautytė, doc. A. Ščiupokas.

Suvažiavimo akcentu tapo

JAV lietuvių kilmės skausmo gydytojo Jono Prunskio dalyvavimas. Už Atlanto gimęs ir augęs daktaras tapo žinomiausiu skausmo gydytoju Iliinojuje. Jonas taip pat yra aktyvus lietuvių išeivijos atstovas, diplomatas ir Lietuvos garbės konsulas Floridoje. Jis dažnai lankosi Lietuvoje, teikia paramą mūsų skausmo medicinos, yra įsteigęs stipendijos fondą jaunų skausmo gydytojų stažuotei JAV. Suvažiavime dr. Jonas Prunskis

dalyvavo diskusijų klube, kuriame diskutavo apie aktualius skausmo medicinos klausimus ir Amerikos sveikatos politiką su dr. Alfredu Vaitkumi ir doc. Arūnu Ščiupoku, atsakė į gausius suvažiavimo dalyvių klausimus.

19-ąją Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimą vainikavo šachmatų mačas tarp Panevėžio ligoninės ir Lietuvos skausmo draugijos rinktinių. Sportas, ypač krepšinis, vi-

suomet yra sudėtinė draugijos suvažiavimų dalis, o šachmatai – draugijos prezidento aistringas hobis. Varžybos, kurių garbės svečiu buvo nusipelnęs treneris Gediminas Rastenis, praeityje išugdęs Europos čempionę Viktoriją Čmilytę, baigėsi draugišku rezultatu 3:3.

20-ąs Lietuvos skausmo draugijos suvažiavimas vyks 2026 m. rudėnį Molėtuose.

Pasaulinė širdies diena: „Nepraleisk nei dūžio“

Širdies ir kraujagyslių ligos (ŠKL) išlieka pagrindine mirties priežastimi tiek Lietuvoje, tiek Europoje ir visame pasaulyje. Pagal naujausius duomenis, kasmet pasaulyje nuo ŠKL miršta daugiau nei 20,5 mln. žmonių. Lietuvoje kraujotakos sistemos ligos sudarė 52,1 proc. visų mirčių 2023 m., t. y. 19 263 žmonės, arba 670,8 asmenų 100 tūkst. gyventojų. Šios ligos lemia didelę naštą sveikatos sistemai ir visuomenei: mirtingumas Lietuvoje yra 2,3 karto didesnis nei Europos Sąjungos vidurkis, o visoje ES ŠKL kasmet nusineša milijonus gyvybių, sudarančių apie 11 proc. sveikatos priežiūros išlaidų.

**Patricija Dieninytė,
Medeivė Laurikaitytė**
Studentės

Pagrindiniai ŠKL rizikos veiksniai yra rūkymas, padidėjęs arterinis kraujo spaudimas, cukrinis diabetas, nutukimas ir aplinkos oro tarša. Taip pat egzistuoja genetiniai veiksniai bei retesnės priežastys, tokios kaip infekcinės ar kitos lėtinės ligos. Moksliniai tyrimai rodo, kad net apie 80 proc. priešlaikinių mirčių nuo ŠKL būtų galima išvengti koreguojant gyvenimo būdą ir laiku stebint savo sveikatą. Būtent todėl Pasaulinės širdies dienos minėjimas kiekvienais metais tampa svarbiu visuomenės sveikatos akcentu.

Rugsėjo 29-ąją Kauno širdys plakė vienu ritmu. Nacionaliniame Kauno dramos teatre vyko tradicinė akcija „Nepraleisk nei dūžio“, kur susirinkę gyventojai turėjo galimybę atlikti nemokamus sveikatos tyrimus: pasimatuoti arterinį kraujospūdį, širdies susitraukimų dažnį, gliukozės ir cholesterolio kiekį kraujyje. Taip pat buvo atliekama kaklo kraujagyslių echoskopija ir SCORE rizikos skaičiavimas, leidžiantis įvertinti galimą širdies ir kraujagyslių ligų riziką ateityje. Lankytojai galėjo išmokti gaivinimo algoritmą bei pasipraktikuoti praktiškai atlikdami krūtinės paspaudimus – tai itin svarbus įgūdis, galintis padėti išgelbėti gyvybes kritinėse situacijose.

Akcijos metu dalyviai buvo supažindinti su sveikos mitybos principais ir fizinio aktyvumo nauda. Jaunieji medikai kvietė atkreipti dėmesį į arterinės hipertenzijos ir antsvorio problemą, skatino reguliariai tikrintis sveikatą ir nedelsti kreiptis į gydytoją pajutus pirmuosius simptomus.

Graži nauja iniciatyva – ir mažųjų kauniečių prisijungimas. 1–4 klasių mokiniai paruošė rankų dar-

bo širdeles su linkėjimais „Iš mano širdelės į Tavo širdį“. Šios dovanos buvo įteiktos medikams, ligoninės personalui bei akcijos dalyviams, taip sukuriant nuoširdų ryšį tarp kartų ir primenant, kad rūpintis širdimi svarbu nuo pat mažens.

Renginį organizavo Lietuvos

sveikatos mokslų universiteto studentų mokslinės draugijos kardiologijos būrelis, o prie iniciatyvos prisidėjo: Lietuvos širdies asociacija, Kauno miesto sveikatos biuras, Kauno klinikos, Kauno ligoninė, Nacionalinis Kauno dramos teatras ir kt. Organizatoriai viliasi, kad tokios ak-

cijos ne tik suteikia žinių, bet ir paskatina žmones labiau domėtis savo sveikata, keisti gyvenimo būdą, imtis aktyvesnės ligų prevencijos.

Širdies diena Kaune šiemet tapo daugiau nei medicinine akcija – tai buvo gyvas priminimas, kad kiekvienas dūžis yra dovana. Kaip

vaikai atidavė savo širdeles gydytojams, taip ir mes galime dalytis rūpesčiu bei atsakomybe vieni su kitais. Mokslas pateikia mums faktus, statistika – įspėjimus, bet tik mūsų pačių sprendimai kasdienybėje nulems, ar širdis plaks ramiai, ar ims skambėti kaip pavojingas signalas.

**KAUNO
KLINIKOS**

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Gydytojo anesteziologo reanimatologo** 0,8 et. (1 × 0,8 et.) Intensyviosios terapijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 3134,94 Eur už 0,8 et. neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinė kvalifikacija ir galiojanti medicinos praktikos licencija verstis medicinos praktika pagal gydytojo anesteziologo reanimatologo profesinę kvalifikaciją.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2025-10-29**. Išsami informacija teikiama tel. 0 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Gydytojo radiologo** 0,5 et. (1 × 0,5 et.) Radiologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1832,17 Eur iki 2085,81 Eur už 0,5 et., neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta gydytojo radiologo profesinė kvalifikacija, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduota ir galiojanti medicinos praktikos licencija verstis medicinos praktika pagal gydytojo radiologo profesinę kvalifikaciją.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas, teisėto darbo su vaikais QR kodą pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2025-10-29**. Išsami informacija teikiama tel. 0 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius
Teisės tarnybos vadovė Aušrinė Amšiejūtė,
veikianti 2018-11-29 sveikatos apsaugos ministro įsakymo Nr. V-1364 pagrindu

SKELBIMĄ LAIKYTI NEGALIOJANČIU

LSMU Kauno ligoninės skelbimą, patalpintą 2025 m. spalio 8 d. „Avevitoje“ Nr. 31, laikyti negaliojančiu.

NAUJA SKELBIMO REDAKCIJA:

LSMU KAUNO LIGONINĖS ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Konsultacinės medicinos centro pacientų aptarnavimo vyresniojo specialisto (priskirto darbui funkciniam padalinyje Pacientų aptarnavimo centre (toliau – Centras))** 1,0 et. penkerių metų kadencijai (darbo užmokestis: nuo 2100,00 eurų per mėnesį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: turėti bakalaurą kvalifikacinį laipsnį sveikatos mokslų, socialinių mokslų, teisės, verslo ir viešosios vadybos arba gyvybės mokslų studijų kryptį ar lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją; taip pat turėti ne mažiau kaip 1 (vienerių) metų administracinio darbo patirtį; mokėti anglų kalbą ne žemesniu nei B2 lygiu; ne mažesnė kaip 1-erių metų darbo patirtis asmens sveikatos priežiūros įstaigoje laikoma privalumu.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus: prašymą dalyvauti konkurse (laisva forma); asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją; išsilavinimą patvirtinantį dokumentą ar jo kopiją; gyvenimo aprašymą; dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams (darbo patirtį, papildomą kompetenciją ir kt.); veiklos programą ir siekinius; užpildytą pretendento anketą; viešųjų ir privačių interesų deklaraciją (deklaracija turi būti pateikiama PIN-REG sistemoje); kitus asmens, norinčio dalyvauti konkurse, nuomone svarbius ir reikšmingus dokumentus, LSMU Kauno ligoninės Žmogiškųjų išteklių skyriui asmeniškai, atvykę adresu: Josvainių g. 2, 454 kabinetas arba siųsti el. paštu personalas@kaunoligonline.lt **iki 2025 m. spalio 22 d.**

Išsami informacija ir kiti reikalavimai pretendentui patalpinti LSMU Kauno ligoninės svetainėje <https://kaunoligonline.lt/karjera/>. Daugiau informacijos tel. +370 602 01117.

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Spalio 23 d. 11.00 val. LSMU Stambiųjų gyvūnų klinikos Čygo auditorijoje **prof. dr. Arūnas Rutkauskas** skaitys viešąją paskaitą „**Efektvus mėšinių galvijų bandos valdymas: reprodukcinio ciklo optimizavimo galimybės, biosaugos priemonių pritaikymas mėšinių galvijų ūkiuose**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Kviečiame spalio 17 d. kartu paminėti šv. Luko – gydytojų globėjo dieną ir Kauno klinikų šv. Luko koplyčios pašventinimo 20-metį.

14.30 val. – Padėkos ir užtarimo šv. Mišios
Liturgijai vadovaus Kauno arkivyskupas metropolitas dr. Kęstutis Kėvalas
Giedos Kauno klinikų moterų vokalinis ansamblis „Kolegės“

15.20 val. – Pranešimas
„Kauno klinikų sielovados istorija“
pristato mons. doc. dr. Artūras Jagelavičius

Bažnyčios tavo ne tiek gražybė,
Ne dailės turtas, ne auksu žiba;
Bet dega meilės, maldos galybė,
Senųjų amžių gyva tikyba.
(Maironis)

KONKURSAS

visiems Kauno klinikų darbuotojams – išbandykite dirbtinio intelekto (DI) įrankius kasdieninėse užduotyse ir pasidalinkite geriausiais sprendimais su kolegomis.

Konkurso tikslai:

- palengvinti darbą sau ir kolegoms;
- gerinti paslaugų kokybę, pacientų ir darbuotojų – jūsų – patirtį;
- dalintis sėkmingais sprendimais savo organizacijoje;
- savo sprendimų dėka padidinti darbo efektyvumą.

Konkurse galite dalyvauti individualiai arba komandomis.

Konkurso laikotarpis: rugsėjo 1 diena - gruodžio 10 d.

Kūrybinis procesas ir registracija: aprašytas savo idėjas turite užregistruoti užpildydami registracijos formą **iki gruodžio 10 d.** Jei dalyvaujate su komanda, formą užpildo vienas iš komandos narių. Registracijos formą rasite Kauno klinikų intranete.

Idėjų vertinimas: gruodžio 10-15 dienomis.

Atrinktų geriausių sprendimų pristatymas: gruodžio 15-20 dienomis.

Gruodžio 31 diena: nugalėtojų apdovanojimai.

Pirmosios vietos nugalėtojui 3000 eurų prizas, antrosios – 2000 eurai, trečiosios – 1000 eurų. Kviečiame dalyvauti ir savo idėjas pritaikyti kasdienybėje!

Kilus klausimams dėl konkurso, kreiptis į direktorių visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms **prof. Tomą Lapinską** (tomas.lapinskas@kaunoklinikos.lt).

**Atranka
į Kauno klinikų
Pacientų tarybą!**

● **PACIENTŲ TARYBA** – vieta, kur pacientų patirtys ir idėjos tampa pokyčiais. Tarybos nariai teikia rekomendacinius pasiūlymus Kauno klinikų administracijai, padedančius tobulinti paslaugų kokybę ir kurti dar geresnę pacientų patirtį ligoninėje.

 Motyvacinį laišką ir gyvenimo aprašymą siųskite el. p. atranka@kaunoklinikos.lt iki spalio 31 dienos

Gerbiame skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@ismuni.lt iki penktadienio 17 val. Jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val. Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS

JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

 +370 37 326500

 kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

 Kauno klinikų Kraujo centras